

The Killing Machine i altres històries **JANET CARDIFF + GEORGE BURES MILLER**

Inauguració: 1 de febrer de 2007, 19:30h.

Dates de l'exposició: del 2 de febrer a l'1 de maig de 2007

Comissari: Bartomeu Marí

Coproducció: Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), Institut Mathildenhöhe (Darmstadt, Alemanya)

Des de principis dels anys noranta Janet Cardiff (Brusel·les, Ontario, Canadà, 1957) i George Bures Miller (Vegreville, Canadà, 1960) han treballat conjuntament en la realització d'obres que utilitzen el so i la veu com a matèria primera i tema principal. Per mitjà de tècniques d'edició i reproducció del so binaurals i l'ús d'auriculars i sistemes d'altaveus es poden caracteritzar aquests treballs com d'autèntiques escultures sonores.

Aquestes instal·lacions es converteixen en unitats temporals d'experiència, en narracions que conjuguen relats ficticials i efectes sonors que qüestionen l'experiència sensible del visitant, contraposant el sentit de l'oïda amb el de la vista. L'espai escultòric es transforma, doncs, en un espai fantasmagòric o al·lucinatori on coincideixen en un lloc i un moment concrets tradicions culturals que són en aparença contradictòries. L'espectador es troba davant d'obres de difícil classificació, ja que proposen un collage que uneix formes de l'alta cultura, com són l'òpera, el cinema d'assaig o la literatura, amb la cultura popular, cinema sèrie B, rock'n'roll o l'emissió radiofònica.

El protagonisme en les seves obres el tenen la narració sonora, la solidificació del temps com a condició decisiva de l'experiència i la potència de la

imaginació vinculada a la percepció dels sentits. Les seves propostes, en general, se situen en l'inici d'una nova tipologia de treballs artístics que problematitzen l'espai de percepció tradicional tot ampliant els mitjans i modes d'actuació i recepció per part del públic.

Aquesta exposició recull un total de deu instal·lacions que conformen un teixit d'experiències independents però complementàries. Cada obra imposa un temps i un ritme particular i similar a una obra teatral es vincula a la capacitat d'imaginació de cada individu, donant lloc a múltiples lectures. Precisament, aquesta altra visualitat lectora aproxima les obres de Cardiff i Miller a la literatura generant un guió que pot ser llegit o interpretat segons la mirada o l'oïda de cada lector-espectador, donant lloc a històries que conviuen en el temps i que transporten al visitant a ficcions superposades: la del museu i la de les obres.

La instal·lació que dóna nom a l'exposició ***The Killing Machine*** (2007) i que s'exposa per primera vegada al públic, es basa precisament en una obra literària: *En la colonia penitenciària* de Franz Kafka, alhora que reflexiona sobre la pena capital en vigor als Estats Units. Si per una banda, sembla convidar l'espectador a aproximar-s'hi, per altra banda, provoca un sentiment de rebuig.

Imbalance. 6 (Jump) (1998) realitzada per Georges Bures Miller desenvolupa l'interès de l'artista per la mecànica, el cos, el moviment i la gravetat. L'obra consta d'un televisor suspès del sostre mitjançant un cable. A la pantalla d'aquest hi ha un primer pla dels peus de l'artista que està saltant, d'aquesta manera quan el moviment dels peus reposa sobre el terra, el televisor, com un efecte rebot i mitjançant l'impuls de dos pneumàtics, s'eleva, provocant una percepció enganyosa.

The Dark Pool (1995), és una instal·lació en la qual una escenografia aparentment caòtica d'objectes diversos; catifes, taules i aparells tècnics, il·luminada únicament per bombetes penjades del sostre permet que l'espectador posi en marxa amb el seu moviment uns sensors que alhora activen sons, fragments de diàlegs i veus. L'obra, d'aparença incongruent, deixa entreveure una elaborada metanarració que interroga la noció de l'experiència i la situa entre

l'evocació d'esdeveniments passats, confusions i associacions de la consciència; de manera molt semblant a com Jorge Luis Borges evoca i crea //ocs mitològics i entorns per a viatjar en el temps.

A **Playhouse** (1997) l'espectador se situa en una llotja que dóna a una maqueta arquitectònica d'un teatre d'òpera. El so es fusiona amb una projecció de vídeo d'una cantant d'òpera per tal de combinar misteri, drama, suspens i l'experiència d'una possible, però finalment frustrada, trobada amorosa. Aquest viatge fallit és guiat per Cardiff qui, amb veu sensual, condueix l'espectador pel seu propi apartament tot invitant-lo a penetrar en un espai petit i íntim. És en aquest moment quan comença una projecció de vídeo d'una soprano corpulenta que canta. Sobtadament, el visitant s'adona que ja no és un espectador, sinó que subtilment l'espai real s'ha convertit en un espai de ficció on el visitant és un personatge més.

L'espectador també s'immisceix a **Telephone/ Time** (2004) quan a través d'un telèfon escolta a manera de *voyeur* la conversa entre Cardiff i un científic sobre la noció del temps. La força narrativa de l'obra no recau en la informació continguda en la conversa, sinó en el fet que aquest diàleg s'exhibeix i perd el caràcter íntim propi d'una conversa.

En **The Paradise Institute** (2001), produïda pel pavelló de Canadà a la Biennal de Venècia 2001, els artistes aprofundeixen en el treball de percepció i immersió de l'espectador en l'obra. Aquí, l'espectador s'introdueix en una sala de cinema fictícia únicament amb dues files de seients. Des d'aquesta pot observar-se a vista d'ocell una maqueta d'una sala de cinema monumental. Quan l'espectador es posa els auriculars la projecció de la pel·lícula comença. Al so de la pel·lícula se li sobreposa un públic imaginari. La pel·lícula projectada conjuga diferents gèneres: thriller, policíaca, ciència ficció i cinema experimental. La ficció i la realitat acaben confonent-se quan la immersió en la pel·lícula finalitza i altres realitats entren en joc.

La visió i el so tornen a ésser protagonistes a **Night Canoeing** (2004). Tant el so com la imatge pertanyen a un viatge en canoa realitzat pels mateixos

artistes. L'atmosfera del viatge, realitzat en una nit d'hivern gèlida, juntament amb el so dels remes i els comentaris puntuals de Cardiff i Miller, capturen l'espectador tot provocant-li una sensació d'intriga i perill que transformen la percepció visual i auditiva en tota una experiència que barreja el visible amb l'imaginat.

Continuant amb l'experiència del viatge, l'espectador pot seguir les passes que l'avi de Bures Miller va realitzar de Canadà a Nova York a **Road Trip** (2005). Mitjançant diapositives de paisatges buits, els artistes tracen el recorregut que l'avi hauria realitzat. La projecció de diapositives va endavant i endarrera segons els comentaris dels artistes en relació a quin seria l'ordre d'aquestes per correspondre's al pelegrinatge.

Opera for a Small Room (2005) està basada en la figura –real o fictícia– de R. Dennehy, un col·leccionista de discs d'òpera que visqué o viu a Salmon Arm. Cardiff i Miller van comprar la seva col·lecció de discs, tots signats per l'enigmàtic col·leccionista i recreen una ficció que es basa en una obsessió particular: el col·leccionisme. L'obra presenta l'habitació on R. Dennehy escoltaria els seus discs. Una habitació on l'espectador no pot entrar-hi, sinó que mitjançant un sistema de tocadiscs, llums, altaveus i efectes sonors, li permet endinsar-se en el drama d'una obsessió i les possibles hipòtesis del seu desenllaç.

Forty Part Motet (2001) tradueix en l'espai l'experiència d'una peça coral del segle XVI –*Spem in Alium* de Thomas Tallis, composta el 1575– cantada per quaranta veus. L'espai de la Capella dels Àngels –un espai similar a aquell per al qual fou concebut el motet– s'organitza en vuit grups de cinc veus –tal i com indica la composició de Tallis– i cada grup conté quatre veus masculines (baix, baríton, alt i tenor) i una veu de nen (soprano). Cadascuna de les veus és emesa per un altaveu que s'ha «humanitzat» permetent que l'espectador arribi a sentir la presència física de cada cantant.